

Landelijk Platform GGZ

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Commissie voor SZW
Postbus 20018
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Onderwerp

Inbreng AO Participatiewet 27 oktober 2016

Datum

21-10-2016

Referentie

16-0213/JB/MB

Inlichtingen bij

Joris Barendrecht (030 720 00 23)

Geachte Tweede Kamerleden,

Iedere jongere in Nederland heeft recht op onderwijs en een goede start op de arbeidsmarkt. Dus ook jongeren met verstandelijke, psychische, lichamelijke of zintuigelijke beperkingen. Zij moeten vaak harder knokken dan een ander om te kunnen participeren in de maatschappij. De Participatiewet en de banenafpraak, waarover het Algemeen Overleg van 27 oktober gaat, zouden jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt daarin moeten ondersteunen.

Omdat u tijdens het Algemeen Overleg Participatiewet de voortgang van de uitvoering van deze wet bespreekt, maken Federatie Opgang en Stichting Zwerfjongeren Nederland, Ieder(in), LPGGz en de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) u graag attent op enkele punten ter verbetering van de Participatiewet en de banenafpraak:

- Creëer duurzame banen bij de overheid. Dus: extra werkgelegenheid in plaats van verschuiving van arbeidsplaatsen door detachering
- Zorg voor integrale ondersteuning voor jongeren, die verschillende wetten en regelingen indien nodig overstijgt
- Jongeren moeten gebruik kunnen maken van een onafhankelijke coach die hen begeleidt naar betaald (beschut) werk
- Stimuleer gemeenten om in jongeren te investeren, door een financiële prikkel in te bouwen in de Participatiewet
- Breid de banenafpraak niet uit voor mensen zonder beperking

Bezoekadres

Churchilllaan 11
3527 GV Utrecht

Postadres

Postbus 169
3500 AD Utrecht

T 030-720 00 00

E post@iederin.nl

I www.iederin.nl

KvK 30250451

Bank NL93TRIO 025 46 57 605

Zorg voor werkgelegenheid

Volgens de meest recente telling verloopt het creëren van participatiebanen voorspoedig. In werkelijkheid gaat het veelal om doorstroom vanuit de WSW naar detacheringen en inleenconstructies, zoals bij de overheid, wat niet voor extra werkgelegenheid zorgt. Van een toename van mensen met een beperking op de arbeidsmarkt is onvoldoende sprake.

- *Vraag de staatssecretaris duurzame banen bij de overheid te creëren. Maak in de volgende telling een onderscheid tussen vaste banen en detachering.*

Wat hebben kwetsbare jongeren nodig?

Hulp en ondersteuning voor jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt vraagt een gelijktijdige inzet van maatregelen uit de Wmo en Participatiewet. Dit moet aansluiten op de ondersteuning van het speciaal onderwijs en jeugdhulp. Het verhaal van Daisy illustreert dit:

Daisy is 18 jaar en heeft een licht verstandelijke beperking. Zij heeft net het voortgezet speciaal onderwijs (VSO) afgerond en ze wil dolgraag aan het werk. Ook het UWV oordeelt dat zij werkvermogen heeft maar stelt vast dat haar verdienvermogen laag is. Om een baan te kunnen vinden en houden, heeft ze een leerwerktraject nodig om haar vaardigheden verder te ontwikkelen. De gehandicaptenzorginstelling die haar begeleidde, kon haar dat traject bieden. De gemeente onderkent echter niet dat Daisy die hulp nodig heeft en wil niet voor het leerwerktraject betalen. Gevolg: Daisy wordt niet begeleid door het speciaal onderwijs en omdat ze geen dagbesteding vanuit de Wmo krijgt, zit ze alweer maandenlang bij haar ouders thuis op de bank. Daisy baalt hier erg van en verliest zo bovendien langzaam haar verworven vaardigheden. Hierdoor zal ze in de toekomst alleen nog maar moeilijker werk kunnen vinden. Daisy heeft geluk dat ze ouders heeft die haar onderhouden. Jongeren die dat niet hebben, lopen risico op straat te belanden.

De gemeente denkt nu goedkoop uit te zijn door niet voor haar leerwerktraject te betalen maar schuift problemen en uiteindelijk veel hogere kosten voor zich uit. Wat Daisy en andere jongeren nodig hebben is begeleiding, arbeidsmatige dagbesteding, een leerwerktraject en/of begeleiding naar betaald (beschut) werk. Een traject dat al in de laatste twee jaar van het speciaal onderwijs en de jeugdhulp start. Jongeren met beperkingen moeten in de periode tussen school en werk kunnen terugvallen op een onafhankelijke coach, als vorm van onafhankelijke cliëntondersteuning, die hen begeleidt. Kortom: een integrale aanpak waarin maatwerk wordt gerealiseerd vanuit het speciaal onderwijs, jeugdhulp, Wmo en Participatiewet. Door systeemdwang binnen de verschillende wetten komt dit nog onvoldoende van de grond.

- *Stimuleer gemeenten om integrale ondersteuning aan te bieden. Dit overstijgt verschillende regelingen en wetten, zoals bedoeld in de transformatie van het sociale domein.*

- *Dring bij de staatssecretaris aan op het aanbieden van een onafhankelijke coach, als standaardaanbod voor jongeren met een beperking.*

Resultaatfinanciering

Het rapport 'De weg naar banen' van de Inspectie SZW toont aan dat Daisy geen uitzondering is. Veel gemeenten investeren niet of onvoldoende in jongeren onder de 21 jaar die door hun beperkingen een lagere verdien capaciteit hebben en geen of een hele lage uitkering krijgen. Met iets meer begeleiding of ondersteuning kunnen zij deelnemen op de arbeidsmarkt.

Resultaatfinanciering stimuleert gemeenten financieel om te investeren in jongeren met een beperking.

De instroom in de Wajong is met 90% gedaald. Dit betekent dat zo'n 13.000 mensen hier niet meer instromen en zich op de Participatiewet beroepen voor ondersteuning. Hoeveel van hen zijn jongeren die eerder in de Wajong kwamen en nu net als Daisy thuis zitten? Hoeveel van hen zwerven op straat?

- *Vraag de staatssecretaris een financiële prikkel in de Participatiewet in te bouwen, die gemeenten stimuleert te investeren in jongeren met een laag arbeidsvermogen.*

Beschut werk en praktijkroute

Het wetsvoorstel om het aantal beschutte werkplekken per gemeente vast te leggen, is een van de manieren om meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te krijgen. Zij krijgen bovendien meer keuzevrijheid door de mogelijkheid om zelf beschut werk aan te vragen. Helaas is dit voorstel gekoppeld aan de invoering van de praktijkroute. Door deze koppeling kunnen mensen zonder medische beperking en met een relatief hoog verdienvermogen die niet in staat zijn om het wettelijk minimumloon te verdienen, ook aanspraak maken op het doelgroepenregister en loonkostensubsidie. De kans op een participatiebaan voor mensen voor wie de banenafpraak in eerste instantie is bedoeld, mensen met een medische beperking en een laag verdienvermogen, neemt hierdoor af.

- *Dring er bij de staatssecretaris op aan de banenafpraak niet uit te breiden voor mensen zonder beperking. Als de criteria wel worden verruimd, verruim dan ook het aantal participatiebanen.*

Graag zijn wij bereid om deze suggesties nader toe te lichten. Wij wensen u een vruchtbaar debat.

Met vriendelijke groet,

Mede namens mede Stichting Zwervjongeren Nederland en Federatie Opvang,

Illya Soffer,
Directeur Ieder(in)

Marjan ter Avest,
Directeur LPGGz

Frank Bluiminck,
Directeur VGN